

CAPITOLUL 1

— Ada! Pleacă de la fereastră! s-a răstit mama.

M-a apucat de braț, m-a tras, iar eu m-am rostogolit de pe scaun și am căzut pe podea.

— Îl salutăm pe Stephen White, atâta tot.

Știam bine că nu trebuia să-i răspund, dar uneori mă lua gura pe dinainte. În vara aceea aveam să învăț să lupt.

Mama m-a plesnit. Tare. M-am izbit cu capul de piciorul scaunului și câteva clipe am văzut stele verzi.

— Nu vorbești cu nimeni! a zis mama. Te-am lăsat la geam de bună la suflet ce sunt, dar îl bat în scânduri dacă mai scoți nasul; darmită să vorbești cu cineva!

— Dar Jamie e-afară, am mormăit eu.

— Și de ce n-ar fi? a zis mama. El nu-i olog ca tine.

Mi-am mușcat buzele împiedicând cuvintele să iasă și am scuturat din cap ca să mă dezmeticesc. Apoi am văzut urma de sânge de pe podea. Dumnezeu! Nu-l curățasem pe tot, azi după-amiază! Dacă îl vedea mama, punea lucrurile cap la cap cât ai clipi și dădeam de naiba! M-am târât pe fund până am acoperit pata de sânge și mi-am strâns sub mine piciorul beteag.

— Mai bine mi-ai face un ceai, a zis mama.

S-a așezat pe marginea patului și a început să-și ruzeze ciorapii în jos, fluturându-mi pe sub nas picioarele ei sănătoase.

— Îndată plec la lucru.

— Da, mamă.

Am tras scaunul de la geam într-o parte ca să ascund sângele. M-am târât pe podea, cu piciorul plin de zgaiabe ferit de ochii mamei. M-am cățărat pe cel de-al doilea scaun din casa noastră, am aprins ochiul mașinii cu gaz și am pus ceainicul deasupra.

— Taie-mi niște pâine și picură untură pe felii. Pregătește câteva și pentru fratele tău.

Apoi a râs.

— Dacă mai rămâne ceva pâine, arunc-o pe fereastră. Să vedem dacă îi place lui Stephen White ce mănânci tu la cină. Ce zici de asta?

N-am spus nimic. Am tăiat două felii groase de pâine, iar pe restul am îndesat-o în spatele chiuvetei. Jamie nu intra oricum în casă decât după ce pleca mama, iar el împărțea întotdeauna mâncarea cu mine.

Când ceaiul a fost gata, mama a venit să-și ia cana.

— Văd cum te uiți, fetițo, a zis ea. Să nu crezi că mă poți duce de nas. Ai noroc că te accept așa cum ești. Habar n-ai tu cât de rău ți-ar putea fi.

Îmi pusesem și mie o cană de ceai. Am luat o înghițitură zdravănă și am simțit lichidul fierbinte alunecându-mi pe gât până în măruntaie. Mama nu glumea. Dar nici eu.

Există tot felul de războaie.

Povestea pe care v-o spun a început în urmă cu patru ani, odată cu vara anului 1939. Anglia se afla în pragul unui alt Mare Război, cel în mijlocul căruia suntem acum. Cei mai mulți oameni se temeau. Eu aveam zece ani (dar pe-atunci nu-mi știam vârsta) și chiar dacă

auzisem de Hitler – fragmente de discuții și vorbe rătăcite care zburau de pe străduță până la fereastra mea de la etajul trei – numele lui nu mă îngrijora deloc, la fel cum nu mă îngrijora niciun alt război între națiuni. Din ce v-am povestit până acum ați putea crede că eram în război cu mama, dar primul meu război, cel pe care îl purtam în acel iunie, se ducea între mine și fratele meu.

Jamie avea o claie mare de păr castaniu-închis, ochi de înger și suflet de drăcușor. Mama zicea că are șase ani și că în toamnă urma să meargă la școală. Spre deosebire de mine, avea picioare sănătoase cu două labe mari. Le folosea ca să fugă de mine.

Îmi era groază să rămân singură.

Apartamentul nostru era de fapt o cameră la etajul trei deasupra crâșmei în care muncea mama noaptea. Dimineața dormea până târziu și îmi revenea mie sarcina să-i dau lui Jamie ceva de mâncare și să-l țin ocupat, să nu facă gălăgie până când se gândea ea să se trezească. Pe urmă, mama ieșea la cumpărături sau ca să stea de vorbă cu femeile de pe străduța noastră; uneori îl lua cu ea și pe Jamie, dar de cele mai multe ori îl lăsa acasă. Seara, mama se ducea la lucru, iar eu îi dădeam lui Jamie ceai, îi cântam până adormea. Făceam asta de când mă știam, încă de când Jamie era în scutec, prea mic ca să stea pe oliță.

Ne jucam, cântam și urmăream lumea de la geam – vânzătorul de gheață cu căruciorul lui, negustorul de haine vechi cu mârțoaga flocoasă după el, bărbații care se întorceau seara acasă de la docuri și femeile care întindeau rufele proaspăt spălate și stăteau de vorbă din pridvor. Copiii săreau coarda pe stradă și se jucau de-a prinselea.

Aș fi putut coborî scările încă de pe atunci. Aș fi putut merge în patru labe sau m-aș fi putut târî pe fund. Nu eram neajutorată. Dar singura dată când mă aventurasem afară, a aflat mama și m-a bătut până mi-a dat sângele.

— Nu ești decât o rușine, țipase ea. Un monstru, cu piciorul ăla oribil! Crezi că vreau să-mi vadă lumea păcatul?

M-a amenințat că mă aruncă pe fereastră dacă mai cobor vreodată. Întotdeauna folosea amenințarea asta.

Aveam laba piciorului drept mai mică și răsucită, cu vârful întors spre cer și cu toate degetele în aer și atingeam pământul cu ce-ar fi trebuit să fie dosul labei. Bineînțeles că nici glezna nu-mi funcționa cum trebuie și mă durea de fiecare dată când mă sprijineam în ea, așa că de când mă știam nici nu prea pășeam pe piciorul acela. În schimb mă descurcam târându-mă în patru labe. N-am protestat că stăteam tot timpul în cameră, atâta vreme cât l-am avut și pe Jamie cu mine. Dar Jamie crescuse și voia să fie cu ceilalți copii, să se joace pe stradă.

— Cum să nu vrea? a zis mama. El e normal.

Iar lui Jamie i-a spus:

— Tu nu ești ca Ada. Tu poți să te duci unde-ți place.

— Nu poate, am zis eu. Trebuie să stea undeva să-l văd și eu.

La început așa a făcut, dar pe urmă s-a împrietenit cu o gașcă de băieți și o ștergea de sub ochii mei cât era ziua de lungă. Se întorcea acasă cu povești despre docurile de pe Tamisa, unde vapoare uriașe descărcau marfă adusă din toată lumea. Mi-a povestit despre trenuri și depozite mai mari decât tot blocul nostru de

apartamente. Văzuse St. Mary, biserica după ale cărei clopote țineam socoteala timpului. Vara, când se mărea ziua, rămânea afară tot mai târziu, până când a început să vină la mult timp după ce pleca mama. Era mai mereu plecat, dar mamei nu-i păsa.

Camera în care eu rămâneam era o închisoare. Abia puteam îndura zăpușeala, liniștea și pustiul.

Am încercat orice ca să-l fac pe Jamie să rămână acasă. M-am așezat în fața ușii ca să nu poată ieși, dar era deja mai puternic decât mine. M-am rugat de el și m-am rugat de mama. L-am amenințat pe Jamie, iar într-o zi i-am legat mâinile și picioarele în timp ce dormea. *Îl obligam să stea cu mine!*

Jamie s-a trezit. N-a țipat, n-a urlat. A înjurat o dată și pe urmă a zăcut neajutorat, uitându-se la mine.

Lacrimile au început să-i alunece pe obraji.

L-am dezlegat cât am putut de repede. M-am simțit un monstru. La încheietura mâinii îi rămăsese o dungă roșie unde strânsesem sfoara prea tare.

— Nu mai fac, i-am zis. Promit, nu mai fac asta niciodată.

Dar lacrimile continuau să-i curgă. Am înțeles. N-o să-i mai fac rău lui Jamie cât voi trăi. N-o să-l mai lovesc niciodată, nici măcar o dată.

Altfel, deveneam ca mama.

— Rămân în casă, a șoptit el.

— Nu, am zis. Nu. Nu-i nevoie. Dar bea niște ceai înainte să pleci.

I-am dat o cană de ceai și o felie de pâine cu untură. În acea dimineață nu eram decât noi doi. Mama nu știu pe unde umbla. L-am mângâiat pe Jamie pe cap, l-am

sărutat pe frunte, i-am cântat și am făcut tot ce-am putut ca să-l văd zâmbind.

— Oricum o să mergi curând la școală, am zis, uimită că nu înțelesesem asta pe deplin până atunci. Ai să fii plecat ziua-ntreagă, dar eu o să mă descurc. O să fac în așa fel încât să-mi fie bine.

L-am convins să iasă afară la joacă și i-am făcut cu mâna de la geam.

Apoi am făcut ce-ar fi trebuit să fac de la bun început. Am învățat să merg.

Dacă puteam merge, poate că mamei nu i-ar mai fi fost așa de rușine cu mine. Poate reușeam să ascundem cumva piciorul olog. Poate reușeam să ies din cameră, să stau și eu cu Jamie sau măcar să mă pot duce până jos la el, dacă avea nevoie.

Așa s-a întâmplat, dar nu chiar cum îmi închipuisem eu. Până la urmă, ce m-a eliberat a fost o combinație între sfârșitul micului meu război cu Jamie și începutul marelui război cu Hitler.

CAPITOLUL 2

Am început chiar de atunci. M-am ridicat de pe scaun și am pus amândouă picioarele pe podea. Picioarul stâng, cel bun. Picioarul drept, cel olog. Am îndreptat genunchii și, apucând strâns spătarul scaunului, am stat în picioare.

Trebuie să înțelegi exact care era problema. Bineînțeles că puteam sta în picioare. Puteam chiar să sar într-un picior, dacă voiam. Dar mă mișcam mult mai iute în patru labe, iar camera noastră era așa de mică, încât nu-mi băteam capul să mă ridic prea des. Mușchii picioarelor mele, mai ales de la dreptul, nu erau învățați cu asta. Îmi simțeam spinarea slabă. Dar astea erau lucruri secundare. Dacă ar fi trebuit doar să stau în picioare, m-aș fi descurcat.

Ca să merg, însă, trebuia să calc pe piciorul olog. Să mă las cu toată greutatea pe el, să ridic de jos celălalt picior și să nu cad pentru că nu-mi puteam ține echilibrul sau din cauza durerii care mă săgeta.

În acea primă zi am stat în picioare acolo, lângă scaun, clătinându-mă. Mi-am mutat cu grijă o parte din greutate de pe stângul pe dreptul. Mi s-a tăiat răsufierea.

Poate că n-ar fi fost atât de greu dacă aș fi mers de la început. Poate că oasele mele strâmbe și răsucite de la gleznă s-ar fi obișnuit. Poate că pielea fragilă care le acoperea s-ar fi înăsprit.

Poate. N-aveam de unde să știu și statul în picioare pur și simplu nu mă aducea mai aproape de Jamie. Am luat mâinile de pe spătarul scaunului. Am legănat piciorul olog și l-am dus în față. Mi-am împins corpul înainte. Durerea mi-a străpuns glezna ca un cuțit. Am căzut.

Din nou în picioare. Am apucat scaunul. Mi-am recăpătat echilibrul. Pas înainte. Am căzut. Sus. Am încercat din nou. De data asta am dus în față piciorul bun. Am gemut scurt, m-am legănat pe piciorul bolnav, apoi m-am prăbușit.

Pielea piciorului olog s-a zdrelit. Podeaua s-a mânjit de sânge. După un timp, n-am mai suportat. M-am lăsat în genunchi, tremurând, am luat o cârpă și am șters mizeria.

Asta a fost în prima zi. A doua zi a fost mai rău. Mă durea și piciorul bun, cu talpă cu tot. Îmi venea greu să-mi mai îndrept genunchii. Eram plină de vânătăi de la căzături, iar pielea zdrelită nu se vindecase. Tot ce-am reușit a doua zi a fost să stau în picioare ținându-mă de scaun. Am stat uitându-mă pe fereastră. Am exersat mutatul greutății de pe stângul pe dreptul. Pe urmă am zăcut în pat hohotind de durere și de epuizare.

Am ținut totul secret, desigur. Nu voiam să aflu mama până când nu mergeam bine și nu aveam încredere că Jamie nu i-ar fi spus. Aș fi putut striga marea veste întregii străzi, dar la ce bun? Priveam zilnic lumea de-afară de la geam, uneori vorbeam cu oamenii, dar chiar dacă ei îmi făceau din mână și de multe ori îmi spuneau „Salut, Ada!“, rareori încercau cu adevărat să stea de vorbă cu mine.

*

Poate că mama avea să-mi zâmbească. Poate că avea să-mi spună: „Da’ știu că ești deșteaptă!“

În mintea mea am mers chiar mai departe. După o zi grea, în care îmi țineam piciorul pe pat și tremuram de efort încercând să nu mai plâng, mi-am imaginat-o pe mama luându-mă de mână și ajutându-mă să cobor scările. Mi-am imaginat că mă scotea în stradă și le spunea tuturor: „Ea e Ada. Este fiica mea. Vedeți, nu-i așa de neajutorată cum credeam noi.“

Era mama, la urma-urmei.

Mi-am închipuit cum o ajutam la cumpărături. Mi-am închipuit că mergeam la școală.

— Povestește-mi tot, i-am spus lui Jamie seara târziu.

Îl țineam în brațe lângă geamul deschis.

— Ce-ai văzut azi? Ce-ai învățat?

— M-am dus într-un magazin, cum mi-ai spus tu.

Unul de fructe. Erau fructe peste tot. Adică așa, grămezi pe mese.

— Ce fructe?

— Păi... mere. Și altele ca merele, dar nu chiar la fel. Și unele rotunde, portocalii și lucioase, și altele verzi...

— Ar fi trebuit să înveți cum se numesc, i-am spus.

— N-am putut, a zis Jamie. M-a văzut vânzătorul și m-a dat afară. A zis că n-are nevoie de cerșetori răpănoși să-i fure fructele și m-a alungat cu mătura.

— Of, Jamie, da’ tu nu ești un cerșetor răpănos. Mai facem baie, din când în când, atunci când mamei nu-i place cum mirosim. Și n-ai fi furat.

— Ba, cum să nu!

A băgat mâna în sân și a scos ceva care nu era chiar măr, un fruct zgrunțuros, galben și moale. Era o pară, dar noi nu știam atunci. Când am mușcat din ea, ne-a curs zeamă pe bărbii.

Nu mai gustasem niciodată ceva la fel de bun.

A doua zi Jamie a șterpelit o roșie, dar în ziua următoare a fost prins când încerca să înhațe un cotlet de la măcelar. Măcelarul l-a tăbăcit în bătaie în plină stradă și pe urmă l-a adus acasă și i-a spus mamei tot. Mama l-a înșfăcat pe Jamie de gât și l-a tăbăcit și ea.

— Dobitocule! Să furi bomboane e una! Ce voiai să faci cu un cotlet?

— Adei i-e foame, a hohotit Jamie.

Chiar îmi *era* foame. Mersul presupunea multă muncă, îmi era foame tot timpul. Dar Jamie o dăduse-n bară spunând asta și o știa prea bine. L-am văzut căscând ochii de frică.

— Ada! Trebuia să-mi închipui! a zis mama și s-a întors spre mine. Îl înveți pe frate-tău să fure pentru tine? Gloabă care faci umbră pământului degeaba!

Mi-a ars un dos de palmă. Stăteam pe scaunul meu. Fără să mă gândesc, am sărit să mă feresc de lovitură.

Căzusem în cursă. Nu puteam face niciun pas fără să-mi dau în vileag secretul. Mama s-a uitat la mine cu ochii în flăcări.

— S-a umflat orzu'n tine, da? a strigat ea. În genunchi și treci în dulap!

Dulapul era un corp mic de mobilă aflat sub chiuveță. Țeava de scurgere picura, așa că în cubul de lemn era întotdeauna umezeală și puțea. Mai rău era cu gândacii care colcăiau. Afară nu mă sinchiseam prea tare de ei. Îi striveam cu o bucată de hârtie și pe urmă îi

aruncam pe geam. Dar în dulăpior, pe întuneric, nu le puteam face felul. Se suiau și mișunau pe mine. Unul mi-a intrat odată în ureche.

— Treci înăuntru, a zâmbit mama.

— Mă duc eu, a zis Jamie. Eu am înhățat friptura.

— Se duce Ada, a zis mama.

S-a întors rânjind către Jamie.

— Ori de câte ori o să te mai prind furând, Ada o să-ți petreacă noaptea în dulap.

— Nu toată noaptea, am șoptit, dar sigur că a fost toată.

Când lucrurile mergeau rău de tot, mă refugiam la mine în cap. Am știut tot timpul cum se face asta. Oriunde aș fi fost, pe scaunul meu sau în dulap, puteam să nu mai văd și să nu mai aud nimic, ba chiar să nu mai simt nimic. Pur și simplu dispăream.

Grozavă treabă, numai că nu se petrecea destul de repede. Primele câteva minute din dulap erau cele mai rele. Pe urmă, mai târziu, începea să mă doară totul pentru că stăteam atât de înghesuită. Crescusem între timp.

Dimineața, după ce mi-a dat mama drumul, mă simteam amețită și-mi era greață. Când m-am îndreptat, m-a săgetat durerea, m-au apucat crampele și mii de ace mi s-au înfipt în mâini și în picioare. M-am întins pe podea. Mama s-a uitat în jos la mine.

— Să-ți fie învățătură de minte, a zis ea. Nu te crede mai grozavă decât ești, fetiço.

Mi-am dat seama că mama ghicise măcar o parte din secretul meu. Deveneam mai puternică și nu-i plăcea.

De cum a ieșit din casă, m-am ridicat în picioare și m-am silit să traversez toată camera.

Era deja spre sfârșitul lui august. Știam că nu mai era mult până ca Jamie să înceapă școala. Plecarea lui nu mă mai speria la fel de tare ca înainte, dar mă îngrozea gândul că urma să rămân singură atâta timp cu mama. În acea zi, însă, Jamie s-a întors acasă devreme și părea supărat.

— Billy White spune că toți copiii au început să plece, a zis Jamie.

Billy White era frățiorul mai mic al lui Stephen White și cel mai bun prieten al lui Jamie.

Mama se pregătea să plece la muncă. S-a aplecat să-și lege șireturile apoi s-a ridicat cu un geamăt.

— Așa am auzit.

— Cum adică pleacă? am întrebat eu.

— Pleacă din Londra, mi-a răspuns mama, din cauza lui Hitler și a bombelor lui.

Se uita la Jamie, nu la mine.

— De fapt umblă vorba că orașul va fi bombardat, așa că toți copiii trebuie trimiși la țară, în afara pericolului. Eu nu m-am hotărât încă dacă să te trimit. S-ar putea să fac asta. Mai puțină cheltuială, cu o gură în minus.

— Care bombe? am întrebat. Unde la țară?

Mama nu m-a băgat în seamă.

Jamie s-a cocoțat pe un scaun și a început să-și legene picioarele. Părea așa de mititel.

— Billy spune că ei pleacă sâmbătă.

Asta însemna peste două zile.

— Mama lui îi cumpără haine noi, a continuat Jamie.

— Eu n-am bani de haine noi, a zis mama.

— Și eu? vocea mea s-a auzit mai încet decât voiam. Plec și eu? Cu mine cum rămâne?

Mama tot nu s-a uitat la mine.

— Sigur că nu. Îi trimit pe copii să stea la oameni de treabă. Cine te-ar vrea pe tine? Îți zic eu cine: Nimeni. Oamenii de treabă nu vor să vadă piciorul ăla.

— Aș putea sta la niște oameni răi, am zis. N-ar fi cu nimic diferit de ce-i aici.

Am văzut palma venind, dar n-am apucat să mă fac mică destul de repede.

— Nu fi obraznică, mi-a strigat mama, și gura i s-a strâmbat în zâmbetul acela care făcea să mi se strângă stomacul. Tu nu poți să pleci. N-o să pleci niciodată. Ești înțepenită aici, în camera asta, cu sau fără bombe.

Jamie s-a făcut alb la față. A deschis gura să zică ceva, dar eu am clătinat tare din cap și a tăcut. După ce-a plecat mama, s-a aruncat la mine în brațe.

— Nu-ți face griji, am zis, legănându-l.

Nu-mi era teamă. Eram recunoscătoare că petrecusem vara așa cum o petrecusem.

— Tu află unde trebuie să mergem și la ce oră să fim acolo, i-am spus. O să plecăm împreună, ai să vezi.